

In memoriam Harry K. Genant (1942–2021)

Forgács Sándor dr.

Gyászolnak a világ radiológusai. 2021. január 14-én kaliforniai otthonában elhunyt Harry K. Genant professzor, korunk kiemelkedő szaktekintélye.

Harry Genant orvosi diplomáját 1967-ben Chicagóban szerezte meg. 1972-ben csatlakozott a University of California in San Francisco (UCSF) orvosi karához, ahol a musculoskeletal radiologia vezetője lett. A radiologia, epidemiologia és ortopéd sebészet professzoraként működött.

Genant professzor hatalmas szakmai tudása, energiája, lelkesedése és rendíthetetlen pozitív hozzáállása, klinikai-radiológiai szakértelmével párosulva annyi eredményhez vezetett, hogy azok felsorolására itt nem vállalkozhatok. Azt emelem ki, hogy megalapította az osteoporosis és arthritis kutatócsoportot (OARG), melyet nyugdíjazásáig vezetett. A csoport célja volt kidolgozni és értékelni a csonttritkulás és ízületi gyulladás noninvazív és kvantitatív képalkotó módszereit. Tágabb értelemben a csontok és ízületek anyagcserezavarait kutatta imponáló eredményességgel. Egyik kedvenc témája volt a csonttörékenység. Az osteoporotikus fracturákról írt könyvét sűrűn forgattuk osztályunkon. Világra szóló eredményeiből hihetetlenül sok publikáció született. Életrajza kb. 40 könyvet, kb. 300 könyvfejezetet és mintegy 1500 közleményt sorol fel. Tudományos munkáit gyakran referáltuk folyóiratunkban.

Hosszú lenne felsorolni az amerikai és nemzetközi tudományos társaságokban betöltött funkcióit és tudományos díjait. Talán elég annyit megemlíteni, hogy a WHO osteoporosis munkacsoportjának elnöke volt. Egyebek között megkapta International Osteoporosis Foundation (IOF) legnagyobb kitüntetését. Vezető szerepet játszott a nemzetközi denzitometriás társaságokban. Számos tudományos társaság – egyebek között a MOOT – választotta tiszteletbeli tagjának. Szerkesztője és társszerkesztője volt számos kiemelkedő szakmai folyóiratnak.

1974-ben alakult meg a csontradiológusok nemzetközi társasága, az International Skeletal Society (ISS). Genant a Társaság alapító tagja és egyik legismertebb személyisége, minden ISS kongresszus aktív szereplője volt. A Társaság számos bizottságában tevékenykedett, az ISS szinte valamennyi vezető tisztségét betöltötte. 2004-ben az ISS elnökévé választották.

Harry egészséges, sportos életet élt. Rendszeresen futott, futballozott, és kiváló síelőnek tartották. Ezekhez társult közvetlen, barátságos, segítőkész személyisége. Nem véletlen, hogy sok barát gyűlt köré. Nagyszámú tanítványa és barátja gyászolja.

Itt említem meg a mi ismeretségünk történetét. 1985-ben jártam először az Egyesült Államokban és akkor San Diego-ban felkerestem Donald Resnick professzort. Barátságosam fogadott, bemutatta intézetét és hosszan beszélgettünk, főleg a Diffus Idiopathic Skeletal Hyper-

ostosis (DISH) szindrómáról, amely akkoriban Resnick munkásságának köszönhetően divatos téma volt. Resnick professzor ismerte, és néhány munkájában idézte az én ide vonatkozó német nyelvű cikkeimet. Ezért merem megemlíteni, hogy vizsgálataim szerint ez nem idiopathiás betegség, hanem egy anyagcserezavar részjelensége, különösen 2. típusú diabetesben gyakori. Resnick professzort erről nem tudtam meggyőzni, ezért gyorsan áttértem másik témámra, az osteoporosis diagnosztikára.

– Ismered Harry Genant professzort? – kérdezte Resnick.

– Közleményeit olvasom, de személyesen nem találkoztunk – válaszoltam.

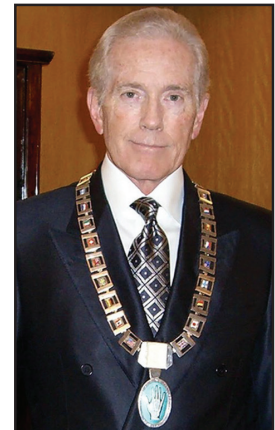
– Akkor, ha itt vagy, el kell menned hozzá – mondta.

Azon nyomban telefonon felhívta San Francisco-t, és megbeszéltnk egy találkozást. Nagyon megörültem a lehetőségnek, hiszen útiterünkben (feleséggel együtt utaztam) egyébként is szerepelt ez a csodálatos város.

Harry Genant szeretettel és barátsággal fogadott. Asztalát rajtam kívül több külföldi vendég ülte körül. Mint később megtudtam, ez ott minden nap így történt, számos érdeklődő, tanulni vágyó vendéget fogadott a világ minden részéről. Aznap német orvosok és mérnökök voltak ott, akik egy új denzitométer fejlesztését tanulmányozták. Néhány óras látogatásom csak rövid betekintést engedett az intézet életébe, de lenyűgöző volt az a fantasztikus szakmai munka, amit ott láttam.

Következő találkozásunk 1991-ben Budapesten történt az EULAR-on.

Gömör Béla professzor szervezésében és elnöklétével grandiózus kongresszus zajlott le Budapesten, rendkívül gazdag tudományos és szociális programmal. A több ezer résztvevő között ott volt a világ összes vezető reumatológiai, osteológiai szakembere, egyebek között az USA-ból. Harry Genant egy MRI szekciónak volt moderátora és előadója. Gömör professzor ajánlása alapján én is résztvevője lehettem az egyik workshop-nak, amely az osteophyták szerepével foglalkozott. Számomra ez azért is emlékezetes, mert a megnyitó előtt néhány nappal telefont kaptam a szekció gyógyszerügyi szponzorától, hogy 3 nap múlva legyek Amsterdamban, ahol a tudományos ülésünk előkészítő megbeszélését tartjuk. Akkor még nagyon közel voltunk a rendszerváltáshoz, elképzelhetetlennek tartottam ilyen rövid idő alatt beszerezni az úti okmányokat. Mégis minden rendben, gyorsan ment. Táviratilag küldték a repülőjegyet, és ott találkoztunk.

tam először azzal, hogy vízum nélkül lehet nyugatra utazni.

Resnick és Genant professzort, valamint néhány más külföldi kollégát az egyik este meghívtuk otthonunkba. Akkoriban egy nyolcadik emeleti lakásban laktunk, amelynek erkélyéről el lehetett látni a budai Hilton szállóig, ahol az amerikai vendégek laktak. Jó téma volt, élcelődni azon, hogy akár fényjelekkel is kommunikálhattunk egymással.

Vendégeink valószínűleg csodálkoztak, hogy ilyen kisméretű lakásban lakik egy magyar orvoscsalád, de ennek nem adtak hangot, és az este kiváló hangulatban telt. Máig őrzöm azt a szép üveg dísz tárgyat, amit Harry Genant ajándékba hozott a vendégségbe.

1992-ben, amikor elindítottam az Osteológiai Közlemények-et, Harryhoz fordultam azzal, hogy legyen tagja a szerkesztőbizottságnak. Félve adtam elő ezt a felkérést, hiszen a legnagyobb szakfolyóiratoknak volt munkatársa. Kár volt aggódnom, Harry azonnal igent mondott. Később elküldte több, frissen megjelent köny-

vét, amelyeket az Osteológiai Szekció könyvtárában helyeztünk el. Sokat tanultunk ezekből, és folyóiratunkban ismertettük azokat.

2001-ben Budapesten rendeztük meg az ESSR (European Society of MusculoSkeletal Radiology) 8. kongresszusát. Harry vállalta az osteoporosis szekció vezető előadását. Nagyon vártam újabb budapesti találkozásunkat. A kongresszust október elején rendeztük. Közbeszólt azonban a történelem. Szeptember 11-én New Yorkban sok ezer áldozatot követelő terrortámadás döntötte romba az ikertornyokat. Utána egy ideig amerikaiak érthető módon nem repültek. A következő években azonban még számos kongresszuson találkoztunk, és mindig barátságos beszélgetéseket folytattunk.

A megjelent nekrológok a radiológia óriásaként emlékeznek Harry Genantra, aki nagyon fog hiányozni. Donald Resnick professzor különösen megható szavakkal búcsúzott legjobb barátjától: „Harry-ra csodálatos emberként fogunk emlékezni” – írta. Mi, magyar osteológusok is csatlakozunk ehhez a gondolathoz.

ORVOSOK MESÉLIK

Élni veszélyes

Osváth János dr.

Nem árulom el, hány évtizede van már az alábbi emlékek. A mozgósítható memóriám soha nem volt nagy méretű, most már persze lassacskán tovább szűkül. Azt a nem sok gyöngyszemet, ami felidézésre érdemes, a szegény ember féltő gondjával ápolom.

Fiatal osztályos orvos voltam egy fővárosi kórház belgyógyászatán. Az új beteg érettkorú, cingár férfi volt. Beszéd közben maga elé nézett, de időnként nyugtalanul pillantott jobbra-balra, mint aki attól tart, hogy lehallgatják. Két ritkás szemöldöke közé az aggodalom vájt marandó ráncot. Pajzsmirigy túlműködés gyanújával utalták be hozzánk. Az anamnézis felvételének rutinkérdései elé vágva gyorsan a lényegre tért.

– Doktor úr, minden bajom a sztressztől van – így mondta, sz-szel – félek, folyton darál az agyam, nem tudom magam kipihenni.

Hangja vékony volt és kissé nyafogó.

– A család hálistennek rendben van, a munkahely készít ki. Azt hiszem, szakmailag elég jó vagyok, de az elismerés nagyon elmarad. Anyagi értelemben is, ha meg tetszik érteni. Nem vagyok pénzsóvár, de hát a két gyerek. És még így is irigyelnek, valaki kinézhetne a széke- met, amin idestova tíz éve húzom a rabigát, úgy, hogy egy napig nem voltam betegállományban. Hogy honnan tudom? A személyzetis nő egy hete nem köszön nekem vissza. Mi más lenne e mögött? Doktor úr, én félek! Gyerekkoromban sokáig betegesen félttem a kutyától, és most minden éjjel kutyákkal álmodom.

Nagyon megsajnálta ezt a kis védtelen embert. Ismerős figura, az embernek világirodalmi példákat juttat az eszébe. Maupassant, Gogol, Kosztolányi megalázott kisemberei ködlöttek fel. A naphosszat körmölő kistisztviselő, tarkóján a fel-alá sétáló főnök gonosz pillantásával, gyomrában a félelem savanyú lötytyével.

– Mondja, uram, és miféle munkahely ez, ahol dolgozik?

– Fővárosi Cirkuszvállalat.

– Szép. És milyen munkakör?

Szomorú kutyaszemekkel nézett fel rám.

– Kardnyelő vagyok.